

11 0 ΔΕΚ. 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 7-12-2012
Αριθμ. Πρωτ.:356

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Επανακαθορισμός των ευπρόσβλητων από νιτρορύπανση ζωνών και μέτρα πρόληψης»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 3173/19-10-2012

Απαιτώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Π. Μουτσινάς**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης», ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο το 1997 με την αριθ. 16190/1335/1997 ΚΥΑ (ΦΕΚ 519/τ.Β') και αποσκοπεί στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη μείωση της ρύπανσης των υπόγειων και επιφανειακών νερών της χώρας που προκαλείται από τα νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης. Για την εφαρμογή της Οδηγίας, επισπεύδουσα αρχή είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), ενώ συναρμόδιο, μεταξύ άλλων, είναι και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ).

Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως ευπρόσβλητης από τη νιτρορύπανση γίνεται από το ΥΠΕΚΑ, σε συνεργασία με το ΥΠΑΑΤ και τα συναρμόδια Υπουργεία, αφού ληφθούν υπόψη δεδομένα, όπως αυξημένες τιμές νιτρικών στα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα της συγκεκριμένης περιοχής ως αποτέλεσμα συγκεκριμένων μετρήσεων. Οι μετρήσεις αυτές προέρχονται από ένα σταθερό δίκτυο παρακολούθησης της συγκέντρωσης των νιτρικών ιόντων σε γλυκά ύδατα (επιφανειακά και υπόγεια) της χώρας, το οποίο εγκαθίσταται και λειτουργεί από το ΥΠΕΚΑ.

Στο νέο σχέδιο ΚΥΑ, προτείνεται από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων του ΥΠΕΚΑ ο χαρακτηρισμός εικοσιένα (21) ακόμη περιοχών ως ευπρόσβλητων στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Ωστόσο, είναι απαραίτητο να προηγηθεί της υπογραφής της εν λόγω ΚΥΑ, μελέτη των αποτελεσμάτων των μετρήσεων του

προαναφερθέντος δικτύου παρακολούθησης, καθώς και εάν στις προτεινόμενες νέες ευπρόσβλητες περιοχές η πηγή προέλευσης της ρύπανσης είναι πράγματι γεωργική και όχι άλλη (π.χ. αστική ή βιομηχανική), θέματα για τα οποία υπάρχει συνεργασία του ΥΠΕΚΑ με την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ (Δ/νση Χωροταξίας και Προστασίας Περιβάλλοντος).

Επισημαίνεται ότι, μετά την έκδοση της ΚΥΑ καθορισμού νέων ευπρόσβλητων περιοχών, είναι αναγκαία η έκδοση Προγραμμάτων Δράσης από το ΥΠΕΚΑ, τα οποία περιλαμβάνουν σύνολο κανόνων και υποχρεώσεων για όλους τους παραγωγούς των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται στις εν λόγω περιοχές, όπως τήρηση συγκεκριμένης μειωμένης λιπαντικής αγωγής, αποφυγή εφαρμογής λιπάσματος ή κοπριάς σε μικρές αποστάσεις από υδάτινους πόρους, κατάλληλος χειρισμός κτηνοτροφικών αποβλήτων κλπ.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών εφαρμόζει τη Δράση 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013, που αποτελεί συνέχεια του Μέτρου 3.5 «Μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης» του ΕΠΑΑ 2000-2006.

Σύμφωνα με την έκθεση εκ των υστέρων (ex post) αξιολόγησης του Εγγράφου Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΠΑΑ) 2000 – 2006, η εφαρμογή του Μέτρου 3.5 στις πεδιάδες της Θεσσαλίας, Κωπαΐδας και τη λεκάνη του Πηνειού Ηλείας, κρίθηκε πολύ ικανοποιητική όσον αφορά τη φυσική του ολοκλήρωση, δεδομένου ότι υπερκαλύφθηκε κατά 184,28% ο στόχος σε σχέση με τον αριθμό των δικαιούχων (16.585 δικαιούχοι) και κατά 189,73% ο αντίστοιχος στόχος σε σχέση με την ενταγμένη έκταση (176.445,00 εκτάρια).

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013, η πολιτική μείωσης της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης συνεχίστηκε μέσω της Δράσης 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών». Οι περιοχές παρέμβασης αυξήθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και περιλαμβάνουν πλέον - επιπλέον των πεδιάδων της Θεσσαλίας, Κωπαΐδας και της λεκάνης του Πηνειού Ηλείας - το Αργολικό πεδίο, τη λεκάνη του Στρυμώνα ποταμού, τις πεδιάδες των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας και Ημαθίας και την πεδιάδα Άρτας-Πρεβέζης.

Στην εν λόγω Δράση μπορούν να ενταχθούν παραγωγοί που καλλιεργούν αρδευόμενες εκτάσεις με βαμβάκι, αραβόσιτο, κηπευτικά και σακχαρότευτλα, με την υποχρέωση να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές, όπως αγρανάπαυση, αμειψισπορά, ακαλλιέργητο περιθώριο και μείωση των εφαρμοζόμενων λιπαντικών μονάδων αζώτου, επιλέγοντας μεταξύ δύο μεθοδολογιών:

- Μεθοδολογία Α: Συνδυασμός μόνιμης αγρανάπαυσης (τουλάχιστον 25% της συνολικά ενταγμένης έκτασης) και μείωσης των λιπαντικών μονάδων (30% σε σχέση με τις αντίστοιχες μονάδες αζώτου που προβλέπονται στα υποχρεωτικά για τους παραγωγούς προγράμματα δράσης των ευπρόσβλητων περιοχών).

- Μεθοδολογία Β: Συνδυασμός αμειψισποράς (τουλάχιστον 20% της συνολικά ενταγμένης έκτασης με ξηρικές καλλιέργειες, δηλαδή σιτηρά, ψυχανθή, αρωματικά/φαρμακευτικά κτλ) και μόνιμου ακαλλιέργητου περιθωρίου (τουλάχιστον 5% της συνολικά ενταγμένης έκτασης) και μείωσης των λιπαντικών μονάδων (30% σε σχέση με τις αντίστοιχες μονάδες αζώτου που προβλέπονται στα υποχρεωτικά για τους παραγωγούς προγράμματα δράσης των ευπρόσβλητων περιοχών).

Έχουν ήδη προκηρυχθεί δύο (2) Προσκλήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος της Δράσης 2.1 και συγκεκριμένα:

- Η υπ' αριθμ. 080293/17-11-2011 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με προϋπολογισμό 20 εκ. €, η οποία αφορά διετή παράταση των συμβάσεων ήδη ενταγμένων δικαιούχων του Μέτρου 3.5 του ΕΠΑΑ και του, παρεμφερούς λογικής παρέμβασης, Μέτρου 3.17 «Προστασία της λίμνης Δοϊράνης» του ΕΠΑΑ 2000-2006 και
- Η υπ' αριθμ. 080598/30-11-2011 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προϋπολογισμού 40 εκ. €, η οποία αφορά την ένταξη νέων δικαιούχων, οι οποίοι θα υπογράψουν συμβάσεις πενταετούς διάρκειας.

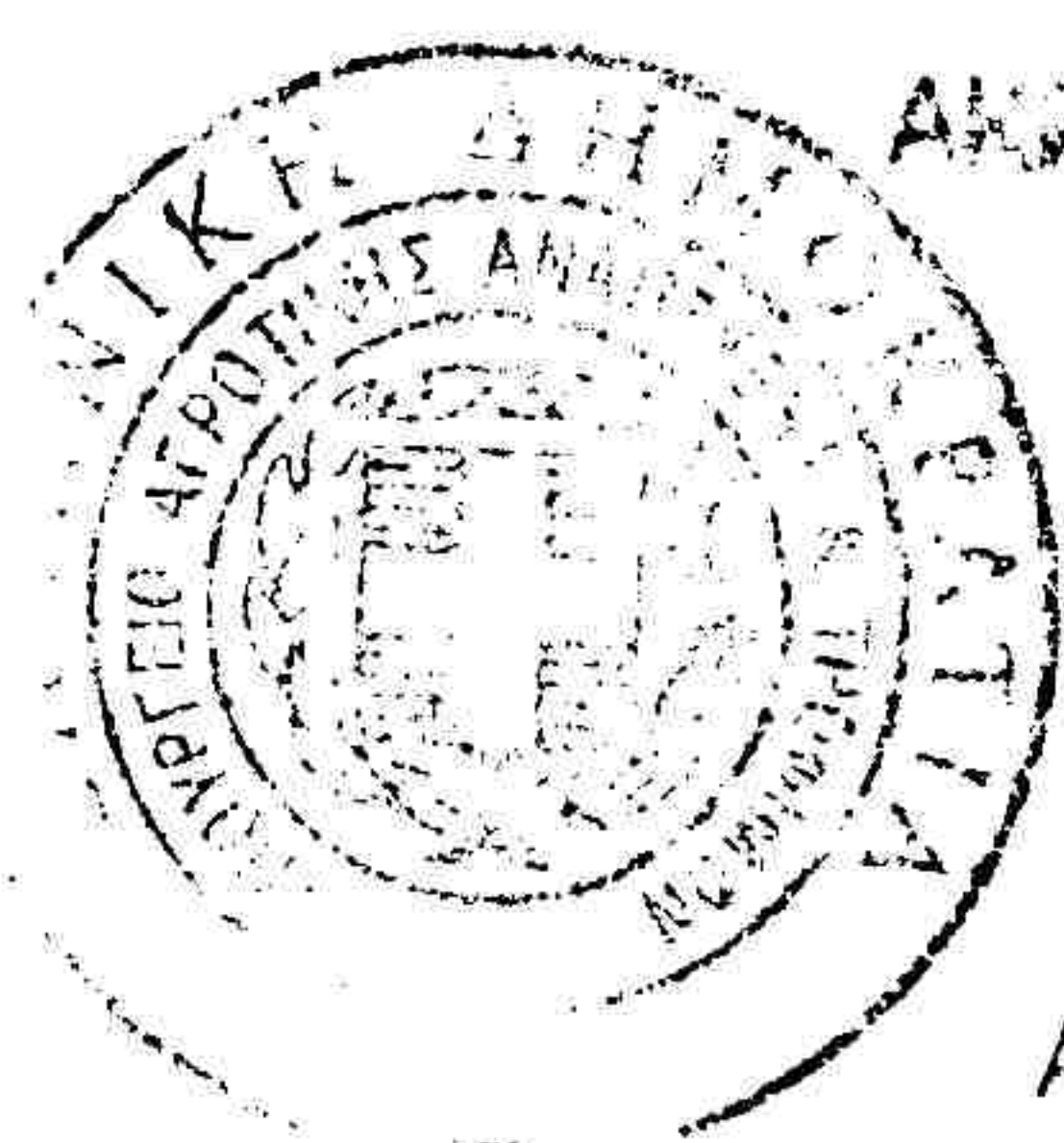
Το ενδιαφέρον των παραγωγών για τη Δράση 2.1 είναι έντονο, γεγονός που αποτυπώνεται στον αριθμό των αιτήσεων ενίσχυσης και των αιτούμενων προς ένταξη εκτάσεων. Ειδικότερα, ο αριθμός των αιτήσεων ενίσχυσης ανέρχεται σε 2.275 για την πρόσκληση της διετούς παράτασης και σε 3.248 για την πρόσκληση των νέων εντάξεων, δηλαδή συνολικά 5.523 υποψήφιοι. Οι αιτούμενες προς ένταξη εκτάσεις ανέρχονται σε 21.690 εκτάρια (ha) για την πρόσκληση της διετούς παράτασης και σε 38.220 εκτάρια (ha) για την πρόσκληση των νέων εντάξεων, δηλαδή συνολικά 59.910 εκτάρια (ha). Στην παρούσα φάση, βρίσκεται σε εξέλιξη η αξιολόγηση των αιτήσεων ενίσχυσης των υποψηφίων των δύο προσκλήσεων της Δράσης και στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, αναμένεται η κατάταξη και δημοσιοποίηση των καταστάσεων με τους καταρχήν δικαιούχους, επιλαχόντες και απορριπτόμενους.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- α) το αυξημένο ενδιαφέρον που συνεχίζουν να επιδεικνύουν οι παραγωγοί για συμμετοχή τους στη Δράση, παρά τον εθελοντικό της χαρακτήρα,
- β) την εμπειρία που έχει συσσωρευτεί τόσο από τους φορείς εφαρμογής και υλοποίησης όσο και από τους ίδιους τους παραγωγούς μέσα από την εφαρμογή της Δράσης στο πλαίσιο των προηγούμενων Προγραμματικών Περιόδων,
- γ) τη φύση των δεσμεύσεων της Δράσης που σχετίζονται με τη διαχείριση της σοδειάς (αγροάναπαυση, αμειψισποράς και ακαλλιέργητο περιθώριο), οι οποίες συνίστανται σε απλές, εύκολα ελέγξιμες και αποτελεσματικές για την προστασία των υδατικών πόρων φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών και
- δ) τον αποτελεσματικό έλεγχο των δεσμεύσεων των δικαιούχων όσον αφορά τη μειωμένη αζωτούχο λιπαντική αγωγή, μέσω της πραγματοποίησης των προβλεπόμενων ελέγχων τόσο από τα Περιφερειακά Εργαστήρια Γεωργικών Εφαρμογών και Αναλύσεων (ΠΕΓΕΑΛ) (εργαστηριακοί έλεγχοι) όσο και από τους φορείς υλοποίησης και τον ΟΠΕΚΕΠΕ (επιτόπιοι έλεγχοι),

η Δράση 2.1 «Προστασία των ευαίσθητων στα νιτρικά περιοχών» του Μέτρου 214 του ΠΑΑ 2007-2013, αποτελεί ένα αποτελεσματικό και με προοπτικές εργαλείο για την επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου της μείωσης της ρύπανσης που υφίστανται οι υδατικοί πόροι των ευπρόσβλητων περιοχών από νιτρικά άλατα γεωργικής προέλευσης, τόσο για τις υφιστάμενες ευπρόσβλητες στα νιτρικά περιοχές όσο και για περιοχές που ενδεχομένως χαρακτηριστούν ως ευπρόσβλητες στο άμεσο μέλλον.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Α. Ραυτόπουλος

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας
& Κλιματικής Αλλαγής - Γρ. κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Π. Μουτσινά